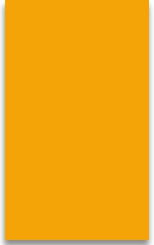

Talouden ja työelämän muutokset duunariköyhyyden aiheuttajina

YHTEISKUNTAPOLITIIKAN PROFESSORI MIKKO JAKONEN, ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

TYÖSSÄKÄYVÄT KÖYHÄT JÄLKITEOLLISSA HYVINVOINTIVALTIOSSA -HANKKEEN JOHTAJA (SKR / ISY)

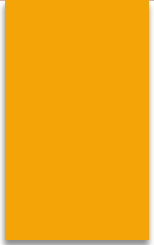

“Olen ollut osa-aikatöissä, keikkatöissä ja muissa epätyypillisissä töissä koko ikäni (olen viisikymppinen). Tällä hetkellä toimin henkilökohtaisena avustajana 50 tuntia/kk noin 10 euron tuntipalkalla. Välillä teen satunnaisia keikkatöitä lisäksi. Saan lisäksi työmarkkinatukea (välillä täyden, välillä sovitellun) ja asumistukea. Kela tuottaa jatkuvasti vähän päänvaivaa, ja vuokra-asuminen nielee ison osan tuloistani. Työkkäri haluaisi minun ottavan lisää avustettavia, missä kuitenkin on omat hankaluutensa. Kuljen työhön bussilla. Työkohteet voivat olla hajallaan eri puolella kaupunkia. Jos ottaisin toisen avustettavan tähän lisäksi, en saisi palkkaa odottelu- eikä matkustusajalta. Matkakulujakaan ei korvata. Yksi uusi osa-aika-avustettava ei liioin riittäisi nostamaan minua pois Kelan tulta.”

Lähde: Työssä ja köyhä II –aineisto 2021, Jyväskylän yliopisto

Sisältö

- ▶ 1. Tutkimushanke ”Työssäkäyvät köyhät jälkiteollisessa hyvinvointivaltiossa”
- ▶ 2. Työelämän muutostrendit ja prekaari työ
- ▶ 3. Työssäkäyvät köyhät meillä ja muualla
- ▶ 4. Lopuksi

1. Tutkimushanke
"Työssäkäyvät
köyhät
jälkiteollisessa
hyvinvointivaltiossa"

Tutkijat ja tutkimusaiheet

- ▶ Suomen kulttuurirahaston rahoittama hanke 2022-2025
- ▶ Jyväskylän yliopisto / Itä-Suomen yliopisto / Tampereen yliopisto
- ▶ **Tutkijoina** Jenny Säilävaara, Hanna-Mari Ikonen, Satu Ojala, Antti Halmetoja, Niklas Mäkinen, Jussi Partanen, Hannele Harjunen, Suvi Kouri, Eeva Heikkinen, Jere Immonen ja Mikko Jakonen
- ▶ **Kolme tutkimuskokonaisuutta:**
 - ▶ I Ketkä ovat työssäkäyviä köyhiä (Ojala) (*määrälliset rekisteriaineistot*)
 - ▶ II Millaista on työssäkäyvän köyhän arki (Ikonen) (*laadulliset aineistot 2 + 2*)
 - ▶ III Miten poliitikoilla ja tutkimuksella tuotetaan ja ehkäistään työssäkäyvien köyhyyttä (Jakonen) (*politiikkadokumentti –aineisto*)

Hankkeen tavoitteet

- ▶ Hankkeen tarkoituksena on muodostaa *moniulotteinen kokonaiskuva* työssäkäyvien köyhien työmarkkinatilanteesta, määrästä, arkielämästä, sekä heitä helpottavista ja haittaavista työ,- talous- ja sosiaalipoliittisista linjauksista Suomessa
- ▶ Päähuomio 2020-luvussa, mutta mukana myös laajempi katsaus suomalaisen yhteiskunnan kehitykseen aina 1980-luvulta lähtien
- ▶ Tutkimushankkeemme kehittää eteenpäin jälkiteollisia työmarkkinoita ja hyvinvointivaltiota koskevaa tutkimusta ja teoriaa, sekä erilaisten tutkimusaineistojen (erityisesti määrälliset ja laadulliset) käyttöä monimutkaisen ja monitasoisen yhteiskunnallisen ilmiön tutkimuksessa

Julkaisut

- ▶ Tutkimusaineistoista julkaistaan tutkimusartikkeleita kansainvälisissä ja kotimaisissa tieteellisissä joulaleissa, **suomenkielinen kirja**, sekä muita asiantuntija-artikkeleita ja lyhyempiä tekstejä
- ▶ Tarkoituksena laatia myös erilaisia politiikka -suosituksia
- ▶ Lisäksi vuonna 2015 kerätystä ja Tietoarkistosta löytyvästä kertomusaineistosta on tehty jo useita opinnäytteitä (pääasiassa pro gradu -tutkielmia) eri yliopistoissa – muut aineistot tulevat saataville kun tutkimushanke etenee
- ▶ **Uusimmat julkaisut:**
- ▶ Jakonen, Mikko, Säilävaara, Jenny & Ikonen, Hanna-Mari (2023): ”**Eipä tästä käteen jää juuri yhtään mitään kun toisesta päästä leikataan heti**”. **Työssäkävien köyhien kokemuksia prekaarista työstä ja sosiaaliturvasta 2000-luvun Suomessa**. Työväentutkimus, Vuosikirja 2023.
- ▶ Ojala S., Pyöriä P. & Jakonen M. (2024): **Maahanmuuttajat prekaarina työvoimana**. Teoksessa Renvik T. A. & Säävälä M. (toim.) *Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2023*. Helsinki: työ- ja elinkeinoministeriö.

1. Työelämän muutostrendit ja prekaari työ

TYÖ
MUUTTUU –
MIKSI JA
MITEN?

Talouden ja työn reunaehto- muutoksia

- ▶ 2000-luvulla jatkuvat ja yhä kiihtyvät 1900-luvun merkittävät kehityskulut kuten **(jälki)teollistuminen**, väestön kasvu, luonnonresurssien niukkuus, teknologinen kehitys, kansainvälisen politiikan muutokset, jne. vaikuttavat talouden ja työn ilmiöiden kehittymiseen
- ▶ Lisäksi 2020-luvulla talousjärjestelmä on kohdannut merkittäviä ”**ulkoisia shokkeja**”, jotka ovat jo muuttaneet perustavasti sitä, kuinka talousjärjestelmä toimii: koronapandemia, Venäjän aloittama hyökkäyssota sekä jatkuvasti kiihtyvä ympäristö- ja ilmastokriisi
- ▶ **2000-luvulla on pohdittava mihin asemaan palkkatyö yhteiskunnassa asettuu, ketkä sitä tekevät ja tuleeko sillä aina toimeen?**
- ▶ Kuinka paljon palkkatyö vaatii kompensatioita yhteiskunnalta, ja millaista kompensatiota?

Kolmas teollinen vallankumous

- ▶ Tietotekniikan kehitys ja globalisaatio
- ▶ **Kaiken työn digitaalinen ohjaus ja organisointi -> mahdollisuus aivan uudenlaiseen työn järjestämiseen ja silppuamiseen**
- ▶ Tietoteknistyminen johtaa entistä laajamittaisempaan globalisaatioon ja jälkiteolliseen tuotantomuotoon: just-in-time, globaalit työprosessit ja valmisteketjut, työn ulkoistaminen, globaali työnjako
- ▶ **Länsimaissa tehdastyön vähentyminen ja palvelutyön lisääntyminen = palvelutyö helpommin silputtavissa prekaariksi työksi**
- ▶ Työvoiman globaali tarjonta huomattavan suurta – **pääoman ja työvoiman eurooppalaisen kompromissin purkautuminen**
- ▶ **Työikäistä, koulutettua väestöä "tarjolla" enemmän kuin koskaan aikaisemmin**
- ▶ Työikäistä väestöä vuonna **2021 maailmassa 3,45 miljardia**, kun vuonna **1991 määrä oli 2,36 miljardia (kasvu 1.1. miljardia)**

Työttömyys - Suhdanteista rakenteisiin 1980-2020

- ▶ Käännös työttömyydessä "kolmenkymmenen kukoistuksen vuoden" jälkeen 1980-luvulla
- ▶ Erilaiset työ- ja yhteiskuntapolitiittiset reaktiot rakennetyöttömyyteen:
- ▶ **A)** Pohjois-Amerikka – joustavat palkat, heikko sosiaali- ja työttömyysturva = työntekijät joustavat työmarkkinoilla, runsaasti pätkä- ja osa-aikatöitä, sekä useaa yhtäaikaista työtä
- ▶ **B)** Eurooppa – joustot työttömyyden kasvamisen kautta, AY-liike piti huolen palkkatason säilymisestä ja sosiaaliturva siitä, että edes työttömät eivät joutuneet kärsimään vaikeasta köyhyydestä
- ▶ **2000-luvulla Euroopassa ollaan vauhdilla lähestytty Pohjois-Amerikkalaista mallia**
- ▶ **Toisaalta on huomioitava, että Euroopassa (ml. Britannia) on kehittynyt aivan uudenlaisia työmarkkinoiden rakenteita sosiaalipoliittisten reformien myötä**

Talous ja yhteiskuntapolitiikan muutos

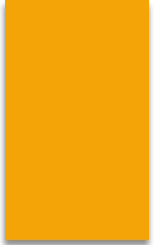
- ▶ Talous-, työ- ja yhteiskuntapolitiikan muutos
- ▶ **Uusklassinen talousteoria hegemonista 1970-luvulta lähtien** -> luopuminen keynesiläisestä suhdannepolitiikasta ja täystyöllisyyden tavoittelusta, käsitykset työttömyydestä yksilön vapaaehtoisena valintana, teoriat "luonnollisesta" työllisyysasteesta (NAIRU), työllisyyden ja työttömyyden suhde rahamarkkinoiden korkojen ja inflaation säätelyyn, **työn tarjonta vs. työn kysyntä**
- ▶ **Uusliberaali yhteiskuntapolitiikka 1990-luvulta lähtien** – universalistisen yhteiskuntapolitiikan kritiikki, vastikkeellisuuden vaatiminen ja lisääminen sosiaaliturvaan, yksilön vastuuttaminen työttömyydestä, **työttömyys- ja sosiaaliturvan heikentäminen**, sosiaalipalveluiden heikentäminen
- ▶ **2020-luku:** mitä Pohjoismaista hyvinvointivaltiomallia muokanneen uusliberaalin vaiheen jälkeen? **Konservatiivinen vai jopa autoritaarisen kapitalismin yhteiskuntapolitiikka?**

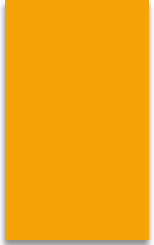
Muita ilmiöön vaikuttavia tekijöitä

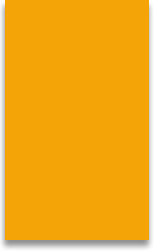
- ▶ Perherakenteiden muutos: yhä enemmän yksinhuoltajaperheitä **(yksinhuoltajia 120 000, joista 86% naisia)**
- ▶ Yhden aikuisen kotitaloudet ("sinkut")
- ▶ Asumis- ja elinkustannusten nousu
- ▶ Sosiaalisen palkan / palveluiden laadun heikentyminen
- ▶ Taloudellisen ja muun yhteiskunnallisen luokkajaon polarisaatio
- ▶ Maahanmuutto ja maastamuutto
- ▶ Työmarkkinajärjestöjen keskinäisten, sekä niiden ja valtion suhteen muutos

Prekaari työ
jälkiteollisessa
hyvinvointivaltiossa

SEURAUKSET

-
- ▶ A) Työmarkkinoiden monipuolistuminen ja heterogenisoituminen – **paljon uusia ja erilaisia töitä ja työtehtäviä**
 - ▶ B) Paljon **erilaisia työsopimusmuotoja ja työlainsäädännön aukot** – onko esimerkiksi alustatyö työtä vaiko yrittäjyyttä?
 - ▶ C) **Työn polarisaatio**: Tiedon, koulutuksen ja osaamisen merkityksen kasvu työssä, toisaalta esimerkiksi runsaasti erilaisia palvelualojen töitä, joissa ei välttämättä vaadita koulutusta
 - ▶ D) **Työvoiman liikkuvuuden lisääntyminen niin maan sisällä kuin kansallisvaltioiden ja mannerten välillä** – runsaasti heterogeenista työvoimaa: maahanmuuttajat b- ja a -luvalla, lähetetyt työntekijät, kausityöntekijät esimerkiksi marjanpoiminnassa ja turismissa (väitteet ”sisääntuloaloista”)

-
- ▶ E) **Kiihtyvä tuotannon rytmi ja uusien sesonkitöiden rytmit:** nopeita muutoksia jopa teollisuudessa, mutta erityisesti kaupassa ja palveluissa – palvelualoilla enemmän sesonkiluonteisuutta kuin tehdastuotannossa
 - ▶ F) **Julkisen sektorin kyseenalaistaminen:** julkisen sektorin rahoituksen hidastuminen / pysähtyminen ja tästä seurannut osittainen kriisi julkisen sektorin töissä, erityisesti hoito- ja hoivatyössä (niukkenevät resurssit johtavat prekarisaatioon)
 - ▶ G) **Nuorisotyöttömyyden lisääntyminen pienevistä ikäluokista huolimatta** – syrjäytymistä, mutta myös nuorten työehtojen polkemista erilaisin harjoitteluiden, "sisääntulotöiden" ja muiden nimissä
 - ▶ H) AY-liikkeen kohtaamat ongelmat – **työvoiman järjestäytymisasteen lasku**

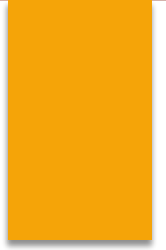

= yhä enemmän työmarkkinoilla oman itsensä ja henkilökohtaisten verkostojensa varassa eläviä ihmisiä epävarmoissa (prekaareissa) työmarkkinatilanteissa, joita perinteiset pysyvään fordistiseen työhön rakennetut työttömyys- ja sosiaaliturvajärjestelmät eivät tue ja jotka eivät välttämättä koe löytävänsä edustusta perinteisistä puolueista tai AY-liikkeestä

PREKAARI TYÖ

- ▶ Pätkätyöläiset
- ▶ Vuokratyöntekijät
- ▶ Freelancerit
- ▶ Itsensätyöllistäjät
- ▶ Osa alustatyöntekijöistä
- ▶ 0-sopimuksilla työskentelevät
- ▶ Nuoret, opiskelijat jne.
- ▶ Vapaaehtoiset ja pakolliset harjoittelijat
- ▶ Tukityöllistetyt
- ▶ Naiset (kotiäidit, koulutetut naiset, hoivatyöläiset jne.)
- ▶ **Maahanmuuttajat: Suomessa kielivähemmistö tekevät kolme kertaa enemmän prekaaria työtä suhteessa valtaväestöön**
- ▶ Lähetetyt työntekijät
- ▶ + yhä useammin “tavalliset työntekijät”

3. Työssäkäyvät köyhät meillä ja muualla

Suhteellinen köyhyysraja Suomessa

- ▶ **Hyvinvointivaltioissa oletus on, että palkalla pitäisi pystyä elättämään itsensä ja perheensä** – näin ei kuitenkaan aina ole
- ▶ Köyhyyden määrittelyyn käytetään **suhteellista tulometodia**: kotitalouden tulot **60%** kaikkien kotitalouksien ekvivalentista **mediaanitulosta** (= köyhyysriskissä elävien osuus)
- ▶ Suomalainen yksinelävä on köyhä, jos hänen käytettävissä olevat kuukausitulonsa ovat noin **1350 euroa kuussa**
- ▶ Yhden aikuisen ja kahden alaikäisen lapsen kotitaloudessa köyhyysraja on noin **2430 euroa kuussa**
- ▶ **On tärkeää huomata, että köyhyys on moniulotteinen ilmiö, jolla on erilaisia vaikutuksia – niin fyysisiä, henkisiä kuin sosiaalisia, minkä vuoksi sitä ei voi määritellä vain yhdellä tavalla**

Työssä ja köyhä - määrät

- ▶ Noin **2.5%** työllisistä eli noin **60 000** työssäkäyvää pienituloista, heistä noin puolet on yksinyrittäjiä (Tilastokeskus)
- ▶ Sosiaaliturva nostaa vähintään kaksi kertaa tuon määrän (**120 000**) köyhyysrajan yli
- ▶ Määrää voidaan kriittisesti arvioida seuraavien lukujen kautta:
- ▶ Soviteltu päiväraha **221 000** ihmistä (2021)
- ▶ Asumistuki ansiotulojen lisäksi **72 000** (2022)
- ▶ Toimeentulotuki ansiotulojen lisäksi **11 000** (2022)

Työssä ja köyhä - määrät

- ▶ Uusimpien tutkimustulosten mukaan vuonna 2022 **400 000** työssäkäyvää tarvitsi jonkinlaista sosiaaliturvaa työn lisäksi (Partanen & Ojala, ajo 2023)
- ▶ Lisäksi on huomattava, että on ihmisiä, jotka **eivät ole oikeutettuja sosiaaliturvaan** (osayrittäjistä ja maahanmuuttajista), ihmisiä jotka **eivät nosta sosiaaliturvaa** vaikka olisivat siihen oikeutettuja ja **tekevät useaa työtä** menojen kattamiseksi, ihmisiä jotka **eivät ole oikeutettuja opintotukeen** ja työskentelevät opintojen ohella (maahanmuuttajat), sekä ihmisiä, jotka elävät erilaisissa **muissa epätyypillisissä työmarkkinapositioneissa**
- ▶ Arvioimme, että noin **200 000** ihmistä elää työssäkäyvän köyhän riskissä (arvioimme tarkentuu tutkimuksen myötä)

Työssä ja köyhä riskissä

- ▶ **Työssäkäyvät köyhät** kuuluvat noin **320 000 - 440 000** prekaarissa työmarkkinapositionsa elävän ihmisen joukkoon
- ▶ He haluaisivat joko isompaa palkkaa, pysyvää tai täyspäiväistä työtä tai molempia
- ▶ He joutuvat ainakin silloin tällöin turvautumaan sosiaaliturvaan, sukulaisten apuun, lainaan, pikavippeihin tai useampaan yhtäaikaiseen työhön selvitäkseen arkipäivän kuluista
- ▶ **Korona ja sota-aika ovat lisänneet menoköyhyyttä – työssäkävynkin rahat riittävät entistä huonommin perustarpeisiin**

Työssäkäyvät köyhät maailmalla

- ▶ Yhdysvalloissa työssäkäyviä köyhiä noin 7-11% työvoimasta eli noin **10-18 miljoonaa** – riippuen tilastointitavasta
- ▶ Kiinalaisten tilastojen mukaan Kiinassa **41-53 miljoonaa** työssäkäyvää köyhää
- ▶ EU:ssa määrä noin 8%-9,5% eli **24-28 miljoonaa** ihmistä
- ▶ Suuria maa- ja aluekohtaisia eroja, johtuvat monista syistä
- ▶ **Hyvä sosiaali- ja työttömyysturva = vähemmän työssäkäyviä köyhiä**
- ▶ Kuitenkin 2000-luvulla myös perinteisissä hyvinvointivaltioissa työssäkäyvien köyhien määrät nousseet **yllättävänkin suuriksi**

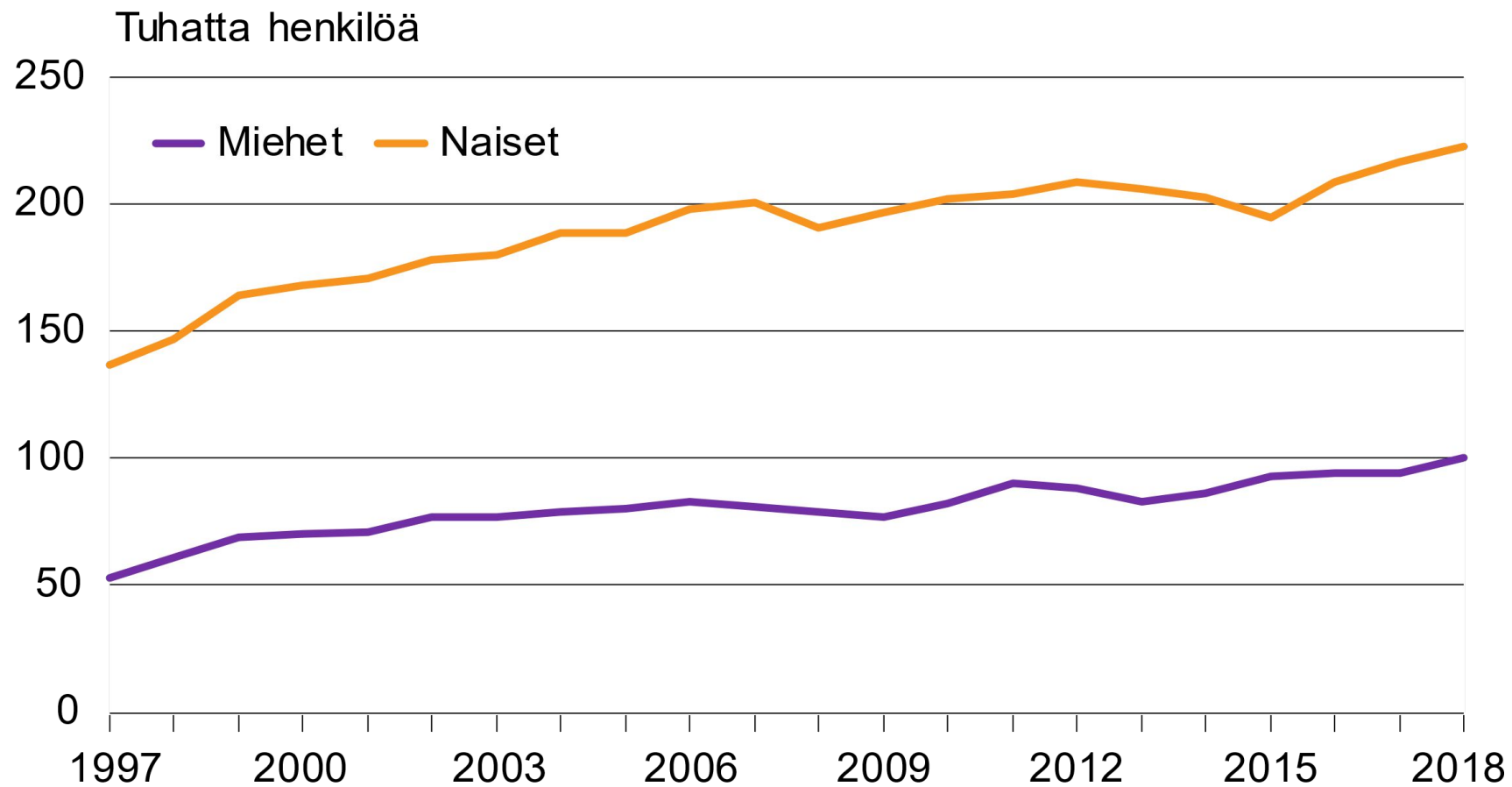
Lukuja Euroopan työssäkäyvistä köyhistä

- ▶ Vaikka Saksassa työttömyysprosentti on 2010-luvun alusta lähtien painunut lähelle täystyöllisyyttä (noin 3 %), kasvoi määrä 2000-luvun alun niin sanottujen Hartz-työreformien seurauksena **vuoden 2005 4.8 prosentista vuoden 2020 10,6 prosenttiin**
- ▶ Britanniassa työttömyysaste oli vuonna 2019 alle **4 prosenttia**, mutta työssäkäyviä köyhiä oli yli **10 prosenttia** työllisistä, noin **4 miljoonaa ihmistä**
- ▶ **Britanniassa köyhistä kotitalouksista valtaosa on työssäkäyvien kotitalouksia, noin 60 prosenttia** (40 prosenttia köyhistä kotitalouksista on työvoiman ulkopuolella olevien kotitalouksia)
- ▶ Myös Tanskassa ja Ruotsissa työssäkäyviä köyhiä noin **7-8 prosenttia** kaikista työllisistä

Onko työssäkäyvien köyhyyteen syynä matalat palkat vai jokin muu?

- ▶ Tutkimuksessa keskustellaan siitä, mistä työssäkäyvien köyhien määrän kasvu johtuu
- ▶ **Selittääkö asiaa matalat palkat?** - Suomessa vain osin, sillä täysipäiväisellä viikolla pääsee yleensä riittäviin ansioihin (poikkeuksia kuitenkin on)
- ▶ Suomessa ja monessa muussa maassa **merkittävä selittävä tekijä on osa-aikatyö** eli riittämättömät työtunnit
- ▶ Yleisin syy työssäkäyvien köyhyyteen hyvinvointivaltiossa on siis **prekaari työ eri muodoissaan**

Osa-aikatyö lisääntyy jatkuvasti

Myös hyvinvointivaltion sosiaaliturvajärjestelmät yhdistettynä prekaariin työhön vaikuttavat työssäkävien köyhyyteen

- ▶ **Se kuinka sosiaaliturvaa voidaan joustavasti ja riittävästi yhdistää palkka- ja yrittäjyystuloihin, vaikuttaa huomattavasti ilmiöön**
- ▶ Yksi elättäjä + monta perheenjäsentä matalapalkka-alalla – usein tarve sosiaaliturvaan
- ▶ Yksinyrittäjien määrän lisääntyminen: tulot pieniä ja päivät pitkiä - mahdollisuus saada sosiaaliturvaa rajallinen
- ▶ Hybridityöt ja hybridiansiot yleistyvät (palkkatyön, yrittäjyyden ja sosiaaliturvan yhdistäminen)
- ▶ Erilaiset työllistämistyöt, harjoittelut jne. tuottavat nekin pienituloisuutta
- ▶ Joskus opiskelu johtaa työskentelyyn pienituloisena
- ▶ Siksi: Työssäkävien köyhyys on monimutkainen ilmiö, jota **ei voida selittää tai ratkaista vain yhdellä tavalla**

Tärkeimmät ongelmat työssäkäyvien köyhien elämässä

- ▶ Työt ovat pienipalkkaisia ja osa-aikaisia
- ▶ Työsuhteiden ja työn laatu on heikkoa
- ▶ Pysyvän työsuhteen edut – työterveys, lomat, sairauspäivät, tuki lastenhoitoon - puuttuvat
- ▶ Pätkätöiden yhteensopivuus sosiaaliturvan kanssa on huono - prekaariansat
- ▶ Koulutus eikä lisäkoulutus johda välttämättä parempiin töihin
- ▶ Paikkakunnan vaihto ei välttämättä johda parempaan työsuhteeseen
- ▶ Sosiaalinen eristäytyneisyys lisääntyy – ystävät, sukulaiset ja jopa perhe muuttuvat vieraisiksi, kun omaa asemaa hävetään
- ▶ Alemmuuden ja epäonnistumisen tunne
- ▶ Terveydelliset ongelmat

4. Lopuksi

Työssäkäyvät köyhät yhteiskuntapolitiikan aiheena

- ▶ Yhteiskuntapolitiikka tutkii ja pyrkii ratkaisemaan keskeisiä yhteiskunnallisia riskejä, kuten sairautta, vanhuutta, vanhemmuutta, työttömyyttä, vammaisuutta jne.
- ▶ **On paradoksaalista ja hälyttävää, että 2020-luvun pohjoismaisen hyvinvointivaltion yhteiskuntapolitiikka joutuu vakavasti pohtimaan myös työssäkäyntiä yhteiskunnallisena riskinä**
- ▶ Työssäkäynti EI VÄLTTÄMÄTTÄ tuo enää toimeentuloa ja hyvinvointia, sillä etenkin prekaareissa töissä palkat eivät riitä kohtuullisiin elinkustannuksiin
- ▶ **Työssäkäyviä köyhiä koskeva keskeisin yhteiskuntapoliittinen kysymys liittyy työssäkäynnin ja työttömyys/ sosiaaliturvan yhteensovittamiseen**
- ▶ Suurempana taustakysymyksenä jälkiteollisen hyvinvointivaltion talous- ja työpolitiikka
- ▶ Yhteiskuntapolitiikan perinteisistä aihepiireistä ilmiö koskee talous- ja työpolitiikan, sosiaalipolitiikan ja osin myös kulttuuripolitiikan aloja

Työssäkäyvien köyhyys on poliittinen valinta

- ▶ Työssäkäyvien köyhien ilmiö meillä ja muualla ei ole vain vahinko, sattuma tai talouden "luonnon lakien" sanelema ilmiö
- ▶ Vaikka työmarkkinat muuttuvat osin omien ehtojensa ja tuotantovälineiden kehityksen mukaan, **voidaan työssäkäyvien köyhyyteen vaikuttaa merkittävästi poliittisilla päätöksillä ja yhteiskunnallisella säätelyllä**
- ▶ Suomen kaltaisissa hyvinvointivaltioissa työssäkäyvien köyhyys on pysynyt toistaiseksi marginaalisena ilmiönä ja sosiaaliturvajärjestelmämme auttaa monin tavoin työssäkäyviä köyhiä

Kiitos!

- ▶ Lisätietoja:
- ▶ Mikko Jakonen (mikko.jakonen@uef.fi)
- ▶ Hanna-Mari Ikonen (hanna-mari.ikonen@jyu.fi)
- ▶ Jenny Säilävaara (jenny.sailavaara@jyu.fi)

Kirjallisuutta, luettavaa ja linkkejä

- ▶ Armingeon, Klaus & Bonoli, Giuliano 2006: *The Politics of Post-Industrial Welfare States*. Routledge. London.
- ▶ Airio, Ilpo 2006: Työssä mutta köyhä. Työn ja toimeentulon sidos kuudessa OECD-maassa 1970-2000. *Janus* vol. 14 (3) 2006, 294-311
- ▶ Eurofound 2017: *In-work poverty in the EU*. Publications Office of the European Union, Luxembourg.
- ▶ Fraser, N., Gutierrez, R., Pena-Casas, R. (Eds.). 2011: *Working Poverty in Europe*. Palgrave MacMillan. New York.
- ▶ Halleröd, Björn et al. 2015: In-work poverty and labour market trajectories: Poverty risks among the working population in 22 European countries. *Journal of European Social Policy*, Vol 25(5), 473-488.
- ▶ Kalleberg, A. L. & Vallas, S. P. (eds.) 2018: *Precarious Work: Causes, Characteristics, and Consequences*. Emerald, Bingley UK.
- ▶ Jakonen, Mikko 2019: Työssäkäyvän köyhän elämä vaatii jokapäiväistä rohkeutta. Teoksessa Hetemäki et al. (toim.) *Kaikenlaista rohkeutta*. Gaudeamus.
- ▶ Jakonen, Mikko, Säilävaara, Jenny & Ikonen, Hanna-Mar 2023i: "Eipä tästä käteen jää juuri yhtään mitään kun toisesta päästä leikataan heti". Työssäkäyvien köyhien kokemuksia prekaarista työstä ja sosiaaliturvasta 2000-luvun Suomessa. *Työväentutkimus, Vuosikirja 2023*.

Kirjallisuutta, luettavaa ja linkkejä

- ▶ Lestrade, Brigitte 2011: *Travail et précarité. Les “working poor” en Europe*. L'Harmattan. Paris.
- ▶ Lohmann, Henning 2009: Welfare States, Labour Market Institutions and the Working Poor: A Comparative Analysis of 20 European Countries. *European Sociological Review*, 4/2009, 289-504.
- ▶ Lohmann, Henning & Marx, Ive 2018: *The Handbook on In-Work Poverty*. Edward Elgar Publishing. London.
- ▶ McBride, Jo & Smith, Andrew 2021: 'I feel like I'm in poverty. I don't do much outside of job other than survive.': In-work poverty and multiple employment in the UK. *Economic and Industrial Democracy*, 1-27.
- ▶ Palkansaajien tutkimuslaitos 2005: Työtätekevät köyhät -erikoisnumero. *Talous & Yhteiskunta* 2/2005.
- ▶ Palviainen, Heikki 2018: Työssäkäyvien köyhyys Suomessa 1990–2010, *Kansantaloudellinen aikakauskirja – 114. vsk. – 4/2018*

Työssäkäyvät köyhät aiheisia linkkejä

- ▶ Palvelualojen ammattiliiton (PAM) raportit:
- ▶ https://www.pam.fi/media/1.-materiaalipankki-tiedostot-nakyvat-julkisessa-materiaalipankissa/tilastot-ja-tutkimukset/1340_tyosakayvat-koyhat.pdf
- ▶ <https://www.pam.fi/uutiset/kun-palkalla-ei-ela.html>
- ▶ Radio-ohjelmat: Asta Leppä ja köyhä Suomi: <https://areena.yle.fi/audio/1-50777680>
- ▶ Sari Valto ja työssäkäyvien köyhyys: <https://areena.yle.fi/audio/1-50409674>